

1.8.2024

TOIMINTASUUNNITELMA
Toimintavuosi 2024–2025
Kaakkurit, Virojoen päiväkoti
Virolahden kunnan varhaiskasvatus



1.8.2024

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Virolahden kunnan varhaiskasvatussuunnitelma tehdään koko yhteistyöaluetta koskevana ja se on yhteinen varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa. Virolahden kunnassa varhaiskasvatuksen toimintamuodoista toteutuu päiväkodissa annettava varhaiskasvatus. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta jokainen päiväkotiryhmä laatii erillisen, konkreettisemmän toimintasuunnitelman kullekin toimintavuodelle (1.8. alkava ajanjakso) syyskuun loppuun mennessä. Asiakirjat, jotka sisältävät salassa pidettävää tietoa säilytetään lukollisissa kaapeissa. Lapsen salassa pidettävien tietojen siirtäminen ja vaihtaminen varhaiskasvatuksen sisällä tapahtuu henkilöstön keskinäisissä tiedonsiirtopalaverissa.

Varhaiskasvatus on keskeinen osa lapsen kasvun ja oppimisen polkua. Varhaiskasvatus luo pohjan elinikäiselle oppimiselle. Lapset tuovat mukanaan varhaiskasvatukseen aiemman elämäkokemuksensa, jossa merkittävänä tekijänä ovat huoltajien ja lasten väliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tärkein tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde lapseen ja perheeseen. Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö ja yhteiset kasvatukselliset tavoitteet tuovat lasten elämään turvallisuutta ja jatkuvuutta.

Lapsuuden merkityksen ymmärtäminen sekä tietämys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovat pedagogisen toiminnan perusta. On tärkeää tuntea jokainen lapsi ja huomioida hänen henkilökohtaiset tarpeensa yksilöllisesti osana ryhmää. Lapsen tunteminen ja luottamuksen rakentaminen edellyttävät henkilöstön pysyvyyttä.

Virolahden kunnan varhaiskasvatussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, oppimisen ilo, lapsen etu, lapsen tuki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen.**

1.8.2024

1.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen yksikössä (kuvaus yksiköstä ja sen varhaiskasvatusmuodoista)

Internet kertoo Kaakkurista näin: ”Kaakkuri kulkee omia polkujaan lintujen evoluutiossa”. Niin mekin kuljemme omassa ympäristössämme. Meidät tekee erityiseksi vuoroahoito, jota tarjoamme Virolahden ja Miehikkälän kuntien perheille. Kaakkurit on vuororyhmä, jossa ympärivuorokautista varhaiskasvatusta tarjotaan 0-8- vuotiaille lapsille varhaiskasvatuksen tarpeen mukaan.

Kaakkurit ovat yksi Virojoen päiväkodin kolmesta ryhmästä. Toimintakaudella 2024–2025 ryhmä koostuu arkisin 3-5vuotiaista lapsista. Aikaisin aamulla, iltaisin ja viikonloppuisin varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset ovat ryhmässämme.

Kaakkureissa toimii kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja kolme vuorohoidon lastenhoitajaa sekä pienryhmäpedagogiikka -hankkeen lastenhoitaja ryhmän tarpeen mukaan. Ryhmässä on 17 lasta, joista viisivuotiaita on 7. Viisivuotiaille tarjotaan viskaritoimintaa yläkerrassa noin neljänä päivänä viikossa, arki-aamupäivinä. Vuorohoidon tarvitsijoita Virolahden ja Miehikkälän alueella on tällä hetkellä 10, koululaisia on 3.

2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri ja pedagogisen toiminnan suunnittelu sekä toteuttaminen

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muovautunut yhteisön tapa toimia ja se rakentuu yksilöiden välittömässä vuorovaikutuksessa. Koska toimintakulttuuri on sidoksissa aikaan ja paikkaan, sille on ominaista jatkuva muovautuminen. Tästä johtuen toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti vastaamaan sekä valtakunnallisen että paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita ja päämääriä. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen varhaiskasvatus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena itsenään. Toimintakulttuurin keskiössä on lapsen etu.

Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön suunnittelema toiminta täydentävät toisiaan.

1.8.2024

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka rakentuu muun muassa

- arvoista ja periaatteista
- työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta
- oppimisympäristöistä ja työtavoista
- yhteistyöstä ja sen eri muodoista
- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä sekä lasten ja henkilöstön hyvinvoinnista
- henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisoitteesta
- johtamisrakenteista ja käytännöistä
- toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria kehitetään inklusiivisten periaatteiden mukaisesti ja se liittyy kokonaisvaltaisesti pedagogisen toiminnan toteuttamiseen. Inklusiivinen toimintakulttuuri edistää lasten osallisuutta ja oppimista ja vastaa kaikkien lasten erilaisiin tarpeisiin. Jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksien ja myönteisten oppimiskokemusten avulla yhdessä vertaistensa kanssa. Lapsille tarjotaan sopivia oppimisen haasteita, ja heille turvataan tarvittava tuki (luku 5). Joka syksy toimintavuoden alkaessa tehdään lapsiryhmissä systemaattista ja monipuolista havainnointia, jotta opitaan tuntemaan ryhmä ja siinä toimivat lapset sekä sitä kautta heidän vahvuutensa ja toisaalta tarpeensa. Läpi toimintavuoden jatkuva havainnointi on keskeistä, jotta lasten muuttuviin tarpeisiin ja tilanteisiin pystytään vastaamaan lapsen näkökulmasta yksilöllisesti. Myös oppimis- ja toimintaympäristöjä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä lasten kanssa heille sopiviksi.

Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteuttamisen edellytyksenä on laadukas pedagoginen ja erityispedagoginen osaaminen ja toiminta, tästä huolehdimme säännöllisellä sisäisellä ja ulkoisella kouluttamisella. Tärkeää on myös huolenpito lasten hyvinvoinnista sekä henkilöstön sitoutuminen inklusiivisten periaatteisiin. Inklusiivisen toimintakulttuurin toteuttaminen edellyttää inklusiivisen johtamista, kehittämistä ja toteutumisen arviointia.

Seuraavaksi varhaiskasvatustiimin toimintaa tarkastellaan pedagogisen ymmärryksen portaiden kautta: **Mitä - Miten - Miksi?**

1.8.2024

2.1 Varhaiskasvatuksen keskeisimmät arvot ryhmän toiminnassa (MITÄ?)

Ryhmän aikuiset pitävät tärkeänä **lapsilähtöisyyttä ja läsnäoloa arjessa**. Lapsilta kysytään ideoita ja toiveita siitä, mitä he haluaisivat tehdä Kaakkureissa. Lisäksi lapsia kuunnellaan ja havainnoidaan päivittäin, jotta sanattomat ja sanalliset toimintavihjeet tulee huomioiduiksi. Olemme luoneet myös rakenteita lasten osallisuuden tukemista varten; lasten kokouksissa joka toinen viikko lapset saavat esittää toiveitaan toimintaan liittyen. Lasten vahvuudet ja tarpeet huomioidaan arjessa. Etenkin iltaisin ja viikonloppuisin toiminta toteutetaan yksilöllisesti lasten toiveet ja tarpeet huomioiden.

Leikki on tärkeä osa arkeamme, jonka eteen teemme töitä. 3–5-vuotiaiden lasten leikeissä aikuisen roolina on auttaa konkreettisesti leikin valinnassa (leikkitaulut ja leikkien tarjoaminen), roolin ottamisessa ja neuvottelu- ja ristiriitatilanteiden ratkaisutaitojen kehittämisessä. Leikin tukeminen perustuu syvään lapsituntemukseen, sensitiivisyyteen, tilannetajuun ja haluun ymmärtää lapsen maailmaa. Kiinnitämme leikeissä ja toiminnassa huomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen; jokainen lapsi on yhtä arvokas ja kaikilla lapsilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua toimintaan. Käytämme ryhmässä aktiivisesti kuvataukea, huomioimme kaksikielisyyden mm. kirjojen avulla.

Lasta **kuunnellaan** ja **sanattomatkin viestit pyritään huomaamaan ja niihin reagoidaan**. Harjoittemme kielellisiä valmiuksia ja itseilmaisua. Aikuiset osallistuvat lasten leikkeihin. Lasten aloitteisiin tartutaan esim. kirjan lukeminen. Lapsia keuhetaan, kannustetaan ja iloitaan yhdessä pienistäkin onnistumisista. Asioita tarjotaan ja vaaditaan lapselta ikä- ja kehitystasoisesti ja lapsi tuntien. Jokaista lasta rohkaistaan tekemään parhaansa. Lapsia kannustetaan ja ohjataan omatoimisuuteen, harjoitellaan muiden huomioonottamista sekä oman mielipiteen kertomista. Lapsia rohkaistaan uusien asioiden kokeilemisessä ja harjoittelussa. Aikuinen on lähellä ja asettaa tarvittaessa lasten toiminnalle selkeät ja turvalliset rajat. Opetellaan yhdessä mikä on oikein ja mikä väärin. Aikuinen toimii kaikissa tilanteissa lapselle mallina.

1.8.2024



Lasten päivittäisestä aktiivisuudesta huolehditaan ulkoilemalla päivittäin aamu- ja iltapäivisin sekä retkeilemällä viikoittain. Hyödynnetään lähimetsää: pikkumetsää yläkoulun takana ja Lapinvuoren ulkoilualueita sekä muita lähiliikuntapaikkoja kuten monitoimikenttää sekä Villinrannan virkistysaluetta. Alakoulun salia käytämme säännöllisesti talvikaudella. Huolehdimme myös unen ja ravinnon tärkeydestä. Päivälevolle menemme ruuan jälkeen ja ruokalassa opettelemme maistelemaan erilaisia makuja monipuolisesti. Kierrätämme, lapset lajittelevat ruokalassa seka- ja biojätteen.

Huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä, vaihdetaan päivän kuulumiset, keskustellaan avoimesti lapsen asioista, tiedotetaan asioista molemmin puolin. Tinyapp-sovelluksen kautta tuomme toimintaamme näkyväksi. Pedagogisina painotuksina ryhmässä näkyy tunne- ja vuorovaikutustaidot (syksyllä Piki-materiaali), suujumppa kielen kehityksen tukimenetelmänä sekä positiivinen pedagogiikka. Piki-materiaalia ja suujumppaa teemme viikoittain muun toiminnan lisäksi.

2.2 Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen toiminta (MITÄ?)

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltamalla tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

1.8.2024

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö tuntee hyvin oman ryhmänsä lapset ja osaa ennakoida tilanteita. Aikuisen aktiivisella läsnäololla ehkäistään kiusaamistilanteita ja pystytään puuttumaan tilanteisiin oikea-aikaisesti ennen kuin syntyy konflikti, lapsi turhautuu tai joutuu leikistä ulos. Jaetaan lapsia pienryhmiin ja opetellaan yhdessä vuorovaikutustaitoja sekä ristiriitojen ratkaisua ikä- ja kehitystasoisesti ja lapsen tasolla.

Vaihtuvissa pienryhmissä sekä koko porukalla toimiessamme opettelemme toimimaan kaikkien kanssa, toisen erilaisuus ymmärtäen ja hyväksyen. Olemme sopineet lasten kanssa, että kaikki otetaan leikkiin mukaan, tarvittaessa tämä tapahtuu aikuisen avulla. Toiset lapset tarvitsevat enemmän vuorovaikutustaitojen opettelua ja ristiriitojen ratkaisuun apua kuin toiset. Sen vuoksi on tärkeää jakaa lapsia pedagogisin perustein pienryhmiin harjoittelemaan näitä taitoja.

Alamme harjoitella systemaattisesti kerran viikossa tunne- ja vuorovaikutustaitoja Piki-materiaalin avulla syyskuussa jatkuen koko syyskauden. Keväällä aihe jatkuu mahdollisesti toisen materiaalin avulla.

Kiusaamiseen ja ikävään käytökseen puututaan välittömästi. Aikuinen laskeutuu lasten tasolle ja yhdessä pohtien ratkaistaan kiusaamistilanne. Mietitään tilanteeseen johtaneet syyt, miltä kenestäkin tuntuu ja miksi, kuullaan osapuolia ja pohditaan ratkaisu. Lopuksi sovitaan, sopimisessa huomioidaan, että on erilaisia tapoja sopia ja päästä takaisin yhteyteen. Käytössämme on Pesarapuuttumisen malli.

2.3 Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (MITÄ?)

Lain mukaan **tasa-arvolla** tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

Lain mukaan **yhdenvertaisuudella** tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa

1.8.2024

yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee myös varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.*
- Tehdään vuoden välein osana lapsiryhmän toimintasuunnitelmaa.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmän ja toimipaikan toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Kiinnitä huomio etenkin: vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee varhaiskasvatuksen järjestäjän piirissä olevaa esiopetusta.*
- Suunnitelma siitä, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin, miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa ja millaisia toimenpiteitä toimipaikassa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa, lapsilla ja huoltajilla tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.

1.8.2024

- Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.



Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325)

1. Suunnittelu (syksyn tiimisuunnittelu)

Prosessin vaiheiden suunnittelu:

- Lasten äidinkielen huomioiminen ryhmässä: kirjastosta eri kielisiä kirjoja, lauluja sekä kuvatuki ryhmään
- Tutki erilaisia sovelluksia ja hyödynnä niitä kaksikielisten lasten kanssa
- luodaan ryhmään me-henkeä, vaikka 5vuotiaat toimivatkin toisinaan erikseen. Viskareilla keväällä enemmän ryhmäytymistä tulevaa eskarivuotta varten.
- jokainen voi osallistua omalla tavallaan, erilaisuus huomioidaan
- tuodaan ryhmään tummaihoisen nukke, legojen hahmoissa eri kansalaisuuksia

2. Milloin ja miten selvitystä on tehty? Mitä asioita selvityksessä nousi esiin? (syksy)

- elokuusta asti havainnoitu ja jo toteutettukin, kaksikielisyyttä tuettava

1.8.2024

<p>3. Kehittämistoimenpiteet (kevät) Kehitettävä teema: Kielten rikas maailma Tavoite: Lapsen äidinkielen huomioiminen arjessamme</p>
<p>4. Arviointi (kesä) vastuuhenkilöt: Tiimi Arviointi toukokuun loppuun mennessä</p>
<p>2.4 Lapsen aktiivista toimijuutta tukeva ja osallisuuden mahdollistava vuorovaikutus ja toimintakulttuuri (MITEN?)</p> <p>Luomme iloisen, turvallisen ja positiivisen ilmapiirin Kaakkureihin. Lapset voivat kertoa asioitaan, mielipiteitään ja ilmaista tunteitaan. <u>Lasten kanssa jutellaan päivittäin</u> ja jokainen huomioidaan. Juttelu rohkaisee hiljaisempia lapsia pidemmällä aikavälillä kertomaan mielipiteensä isommassakin ryhmässä. Jos lapsella on asiaa, kuuntelemme. <u>Syliin saa aina tulla.</u> Pyrimme toteuttamaan lasten ideat ja toiveet. <u>Pienryhmätoiminta tukee lapsen toimijuutta ja mahdollistaa lapsen osallisuuden.</u> Pienryhmät vaihtuvat tilanteiden/toiminnan mukaan. Siirtymät teemme myös pienryhmissä. <u>Teemme paljon asioita myös koko ryhmänä ja luomme me-henkeä.</u> Kuuntelemme lapsia ja tartumme aloitteisiin esim., jos lapsi laulaa jotain laulua, niin voidaan laulella sitä musiikkihetkellä tai missä vain muussa tilanteessa. Jokaisella lapsella on yhtäläinen mahdollisuus päästä mukaan toimintaan ikätasoisesti ja otamme sen huomioon toiminnansuunnittelussa.</p> <p>Jokaisella lapsella on omat vahvuutensa, joita kartoitetaan syksyn tutustumisvaiheen aikana havainnoinnin lisäksi mm. ”kasvunkukkanen”-lomakkeen avulla. Näitä ja vasuista koottuja vahvuuksia hyödynnämme toiminnassa pitkin toimintakautta. ”Jokainen on hyvä jossain”-kokemus saadaan jokaiselle rohkaisemalla, kannustamalla ja kehumalla onnistumisista. Harjoitellaan myös lapsen haastavaksi kokemia asioita. Toimintakauden aikana kokeilemme, harjoitteleminen ja opimme monipuolisesti asioita varhaiskasvatussuunnitelman eri sisällön alueista.</p>

1.8.2024

Suomi toisena kielenä-lapsille ja pienemmille lapsille, jotka eivät välttämättä osaa suullisesti kertoa toiveitaan ja valintojaan, annetaan mahdollisuus esim. kuvista valitsemalla ilmaista mihin toimintaan haluaa ryhtyä. Haluaako esim. rakentaa legoilla tai lukea kirjaa. Hyödynnämme kuvatukea aktiivisesti päivittäin.

Joka toinen viikko pidämme lasten kokouksen, jossa kartoitetaan säännöllisesti lasten palautteita ja ideoita tulevaan toimintaan. Näin lapset pääsevät mukaan toiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Säännöllisesti järjestämme tapahtumia perheille: esim. joul- ja kevätjuhlat. Vanhempia rohkaistaan kertomaan ideoita ja toiveitaan. Käytämme peukkupalautetta ja otamme pian käyttöön myös helmipurkkipalautteen. Lapset saavat toiminnan jälkeen joko näyttää peukulla ylös/alas tai vastaavasti laittamalla helmen purkkiin (peukku ylös/alas). Pyrimme saamaan palautteen osaksi päivittäistä toimintaamme. Kokoamme ryhmään leikkitaulun helpottamaan leikin valintaa.

Meillä kokoontuu Kaakkuri-piiri ja viskareilla on oma vastaava aamunaloitus. Satupuu valmistuu Kaakkurehin hiljalleen ja lapset saavat tuoda kotoa kirjan ryhmään tutkittavaksi.

Lapsilla on päivittäin mahdollisuus valita leikkinsä ja leikkikaverinsa. Päiväkodin piha mahdollistaa lisää aktiivisuutta. Ohjataan sitä mitä tulee tehdä, eikä sitä mitä ei saa tehdä. Lelut ovat lasten saatavilla. Leluja myös vaihdellaan tarpeen mukaan. Oppimisympäristöämme muokataan tarpeiden mukaan ikä- ja kehitystaso huomioiden. Huomioidaan oppimisympäristössä lapsen mielenkiinnon kohteet ja otetaan lapset mukaan suunnitteluun sekä toteutukseen mahdollisuuksien mukaan.

2.5 Pedagogisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen toimintatavat (MITEN?)

Ryhmän opettajat valmistelevat tiimipalaverin sisällön sen hetkisen asioiden priorisoinnin mukaan. Käytämme tiimipalaverissa muistiopohjaa ja pyritään pysymään aikataulussa. Pysytään käsiteltävässä aiheessa karsien kaiken ylimääräisen. Tiimissä on monta henkilöä ja monia ajatuksia. Annetaan jokaiselle puheenvuoro. Pidämme tärkeänä sitä, että kaikki tiiminjäsenet pääsevät osallistumaan toimintaan, sen suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Siksi sille otetaan aina aika tiimipalaverissa. Yksittäiset lapsi- ja vasuasiat otetaan tiimiin sen hetkisen tilanteen mukaan.

Tulevaa viikkoa suunniteltaessa varmistetaan, että eri oppimisen alueet tulevat huomioiduiksi. Hyödynnämme toiminnassa kokopäiväpedagogiikkaa, jotta saamme myös iltapäivät hyödynnettyä. Tinyapp-sovelluksella merkitsemme myös oppimisen alueet huoltajille näkyviksi. Teemme omia arviointeja toiminnoista ryhmän kalenteriin, jotta pystymme kehittämään toimintaa. Eteiseen kokoamme kuvina toteuttamamme oppimisen

1.8.2024

alueet kuukauden ajalta perheille näkyväksi. Käymme tiimin kanssa myös jatkuvaa keskustelua toiminnasta ja lapsihavainnoista, jotta voimme paremmin vastata tarpeisiin.

Jokaisen vasu -keskustelun jälkeen kirjaamme tavoitteet ryhmävasuun ryhmän henkilökunnan nähtäväksi. Jokainen tiimiläinen huolehtii ryhmävasun lukemisesta ja pyrkii omalla toiminnallaan pääsemään kohti tavoitteita. Tärkeää on, että jokainen tiimiläinen lukee pienryhmänsä lasten toiminnalle asetetut tavoitteet ennen toiminnan alkua, ellei muista niitä ulkoa.

Leikille järjestetään aikaa ja leikkirauha. Toiminnansuunnittelussa kiinnitetään huomiota niiden järjestämiseen ja toteutumiseen. Hyödynnämme toiminnassa pienryhmiä pedagogisin perustein. Käytämme päiväkodin eri tiloja. Kasvattaja on mukana leikissä vaihtuvissa rooleissa. Leikkialueita rakennamme lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan ja otamme lapsia mukaan suunnitteluun sekä toteutukseen mahdollisuuksien mukaan. Tämä Kaakkuri-ryhmä on leikkijä -ryhmä. Leikki on keskiössä ja tärkeää, paljon erilaisia leikkejä on jo ehditty leikkiä. Leikin varjolla opitaan erilaisia asioita ja voidaan toteuttaa itseä vapaasti. 3-5-vuotiaiden lasten leikissä on tärkeää tarjota lapsille erilaisia leikkimahdollisuuksia ja inspiraatiota, esimerkiksi satujen, retkien tai yhteisten kokemusten kautta.

Hyödynnämme toiminnassa kokopäiväpedagogiikkaa ja pienryhmiin jakautumista myös iltapäivisin. Myös siirtymissä hyödynnämme pienryhmiä. Meillä on ryhmässä Pikku-Kaakkurit ja Kaakkureiden viskarit. Järjestämme pääasiassa samaa toimintaa koko ryhmälle ikä- ja kehitystaso huomioiden. Käymme yhdessä koko ryhmän kanssa esim. Lapinvuorella ja pidämme yhteiset musiikkihetket. Myös syntymäpäiviä vietämme koko ryhmän kesken. Viskarit toimivat pääosin yläkerrassa aamupäivisin heti aamupalan jälkeen noin neljänä päivänä viikossa oman opettajansa kanssa. Kerran viikossa Pikku-Kaakkurit pääsevät yläkertaan leikkimään. Opettaja vaihtuu vuoroviikoin. Välillä ulkoillaan koko ryhmänä, välillä eri aikaan. Päivän rakenne ja ryhmän koko riippuu päivän toiminnasta.



5vuotta täyttävän lapsen juhlat.

1.8.2024

2.6 Pedagoginen oppimisympäristö (MITEN?)

Oppimisen ja oivaltamisen ilo syntyy paitsi fyysisestä, hyvin suunnitellusta ympäristöstä myös ilmapiiristä ja vuorovaikutussuhteista. Turvallinen ilmapiiri ja lämmin vuorovaikutus yhdistettynä toimiviin ja muokattaviin tiloihin luovat kannustavan ja innostavan oppimisympäristön.

Oppimisympäristöä muokataan pedagogisista havainnoista ja tarpeista käsin, esim. lisäämällä kuvatukea ja leikkitauluja tarpeellisiin paikkoihin, jakamalla tai rajaamalla tilaa sermeihin ja kalusteilla jne. Pyritään saamaan oppimisympäristöistä leikkeihin rauhallinen ja innostava tila, toisaalta liikkumiseen innostava.

Kaakkureiden seinältä löytyy kuvitettu päiväjärjestys sekä pienryhmäjakotaulut. Kaakkuripiirissä lapset laittavat oman nimensä seinälle ja oppivat tunnistamaan ryhmän muiden lasten ja aikuisten nimet. Viskareissa yläkerrassa aamupiirillä opetellaan hiljalleen viikonpäiviä, kuukausia ja vuodenaikaa sekä säätä. Kaakkureiden tilat ovat monipuoliset ja monikäyttöiset. Kahden ryhmähuoneen lisäksi käytössämme on koko päiväkodin yhteisiä pienryhmätiloja sekä monitoimisali erilaisiin toimintoihin. Pienryhmätilat ovat aistihuone, kotikeittiö, puuhahuone sekä verstaas. Pienryhmätilat ja monitoimisali lisäävät oppimisympäristöjen monipuolisuutta. Viskareilla on käytössä yläkerrasta omat tilat, minne Pikku-Kaakkurit pääsevät myös leikkimään kerran viikossa. Monipuolisia oppimisympäristöjä löytyy myös ulkoa, käytössämme on päiväkodin monipuolinen piha-alue sekä lähiympäristö, metsineen, kenttineen ja kirjastoineen.



Kirjallisuuden ja ääneen lukemisen tulee olla osa kaikkien lasten jokaista päivää.

Hyödynnetään tähän etenkin aikaiset aamut, illat ja viikonloput sekä henkilökunnan vahvuudet. Ryhmään on rakennettu mukava lukupaikka, jonne pysähtyä katselemaan ja kuuntelemaan kirjoja. Myös yläkertaan on rakennettu yhdessä lasten kanssa lukunurkkaus.

1.8.2024

Lasten töitä on saatu jo hiljalleen somistamaan oppimisympäristöjä. Kaakkureissa ja yläkerrassa on hieman erilaiset oppimisympäristöt välineineen. Muokataan niitä hiljalleen tarpeita vastaaviksi.

2.7 Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi - on jokaisen tiiminjäsenen vastuulla (MIKSI?)

Havainnointiin osallistuu koko tiimi. Havainnointia kirjataan lapsen vasuun ja toimintaa muokataan havaintojen perusteella. Neljävuotisneuvolaan kuuluu laaja terveystarkastus, johon päiväkotikäy vanhemman kanssa läpi selvityksen päiväkotitilanteesta. Perhe toimittaa selvityksen neuvolaan.

Toteutamme pedagogista dokumentointia valokuvaamalla, kirjaamalla ylös havainnointia, laittamalla lasten taideteokset näkyviin seinille sekä kasvunkansioihin. Oppimisen alueet tehdään huoltajille näkyväksi eteisen kuukausitauluille kuvin. TinyAppiin tehdyistä kirjauksista näkyy mitä oppimisen aluetta on käsitelty päivän aikana. Tehdään päivittäin vanhemmille TinyAppia, tulostetaan valokuvia kansioon vuoden ajalta, kirjataan havainnointia sekä omiksi muistiinpanoiksi vasuja ja toimintaa varten, lasten omia kansioita täytetään säännöllisesti, myös huoltajat osallistaen. Jokaisella lapsella on oma kasvunkansio. Kasvunkansioon keräämme muistoja päiväkodista. Dokumentoimme sinne myös lapsen oppimista valokuvoin ja mm. ”kasvunkukkanen”-lomakkeen avulla. Lapset tykkäävät selailla omaa kansiotaan päiväkodissa.

2.8 Toiminnan pedagoginen tavoitteellisuus (MIKSI?)

Toimintaa suunnitellaan viikoittaisissa tiimipalaverissa tiimin kesken: mitä, miten, miksi. On tärkeää miettiä mikä toimi ja mikä ei, mitä jatkamme ja mitä teemme jatkossa toisin. Lasten vasuista nousevat tavoitteet näkyvät kirjattuina ryhmävasussa. Ryhmävasua täytetään sitä mukaa, kun vasuja pidetään. Kasvattajat tarkistavat oman pienryhmänsä toiminnalle asetetut tavoitteet. Kun varhaiskasvatussuunnitelmat on käyty läpi, muodostetaan pienryhmiä kunkin lapsen tarpeet huomioiden.

Arjessa pedagoginen tavoitteellisuus näkyy mm. pienryhmäajossa. Toiminnan suunnittelussa ja pienryhmien toiminnoissa otetaan huomioon vasujen tavoitteet ja lasten/perheiden toiveet. Kasvattajat pyrkivät pienissäkin arjen asioissa pääsemään kohti tavoitteita, esim.

1.8.2024

leikin lomassa voidaan nimetä erivärisiä leluja huomaamatta. Kasvattaja pystyy perustelemaan toimintansa.

1.8.2024

3. Arviointi ja kehittäminen

Kehittämisen keskeisinä elementteinä pidetään henkilöstön jatkuvaa itse arviointia ja perheiltä saadun palautteen hyödyntämistä. Henkilöstöä kannustetaan jatkuvaan toiminnan, yhdessä sovittujen tavoitteiden ja työtapojen pohdintaan ja arviointiin. Oppiva yhteisö on toimintakulttuurin ydin ja sen omaleimaisuutta kuvaa avoimuus ja keskustelevaisuus. Keskustelemme ja arvioimme toimintatapojamme säännöllisesti: mitä teemme, miten teemme ja miksi teemme, kuten teemme? Toimintamme on pedagogisesti perusteltua. Havainnoinnin avulla tarkastelemme työtapojamme jatkuvasti, ja tarvittaessa muutamme niitä periaatteita ja tavoitteita vastaavaksi. Rakentavassa hengessä annettu palaute sekä kannustus ja avunanto toinen toisillemme, luovat puitteet hyvälle kasvu- ja toimintaympäristölle. Pyrimme välttämään kaavoihin kangistumista oman toiminnan arvioinnin ja tutkiskelun lisäksi, esimerkiksi työskentelemällä eri ryhmissä ja päiväkodeissa tai ottaen toisen ryhmän lapsia mukaan oman ryhmän toimintaan.

Varhaiskasvatuksessamme on käytössä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma, ryhmävasu, joka on osa ryhmien pedagogista toimintasuunnitelmaa. Ryhmävasuun kirjataan toiminnan tavoitteet lapsikohtaisesti yksilöllistettyinä sekä toimintatavat, joilla tavoitteisiin pyritään. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan Virolahden kunnassa monitasoisesti. Kehittämistyössä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa sekä erilaisia pedagogisia innovaatioita ja toiminnallisia menetelmiä. Kiireettömälle pedagogiselle arvioinnille, suunnittelulle ja yhteiselle pohdinnalle järjestetään aikaa säännöllisesti. Havaintojen läpi käymisen, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun mahdollistavia rakenteita Virolahden kunnan varhaiskasvatuksessa ovat:

- päiväkotien erilliset tiimi- ja työyhteisöpalaverit
- varhaiskasvatuksen johtoryhmän kuukausittaiset palaverit
- vuosittaiset koko henkilöstön suunnittelu- ja arviointitapaamiset sekä kehittämisillat
- moniammatilliset yhteistyö- ja kehittämispalaverit sekä
- kehityskeskustelut.

1.8.2024

3.1 Toiminnan arvioinnin ja suunnitelmallisuuden toteutuminen ryhmässä (lasten ja huoltajien osallisuus)

Tiimipalaverimme ovat viikoittaisia, mutta siihen eivät välttämättä kaikki vuoroja tekevät pääse osallistumaan. Asiat kirjataan palaverimuistioon, josta ne ovat koko tiimin luettavissa. Viikoittain keskustelemme tiimipalaverissa arjen asioista; lapsihavainnoista, tulevasta toiminnasta, tavoitteiden etenemisestä jne. Poissaolevilla on velvollisuus lukea muistiot.

Tiimijalla kirjaamme tiimisopimukseen yhteiset pelisäännöt, tiimin vahvuudet ja tavoitteet.

Olemme sopineet antavamme positiivista palautetta työkavereillemme ja huomaamaan onnistumisia. Ryhmämme osastopalaveri on noin kerran kuukaudessa. Joulun arviointiaikana arvioidaan mennyttä kautta, suunnitellaan tulevaa ja päivitetään esim. oppimisympäristöä. Lapsille annetaan mahdollisuus toiminnan arviointiin lasten kokouksissa.

Vanhempainilta järjestetään syyskuussa. Tutuksi tuleminen on tärkeää perheiden kanssa ja osa työtämme on tutustuttaa myös vanhempia toisiinsa. Vanhempainillassa huoltajat saavat laittaa nimettömät toiveensa purkkiin ja piirtää tervehdyksen oman lapsensa kasvunkansioon. Annamme perheille myös kotiin vietäväksi muutaman tehtävän mm. luontobingon yhdessä lapsen kanssa tehtäväksi.

Eteisessä on ilmoitustaulu, josta on luettavissa ajankohtaiset asiat: tiedotteet, viikon ohjelma. Viikko-ohjelma menee huoltajille myös tinyappin kautta. Teemme kasvattajista vielä omat esittelyt seinälle. Esillä on myös lasten maalauksia. Lapset osallistuvat vasuprosessiin ja keskusteluun. Ryhmässä käytetään peukkupalautetta.

Pyrimme luomaan keskustelulle tilaa päivittäin lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. Lasten kanssa muistellaan mitä olemme tehneet ja teemme uudestaan niitä asioita, mitkä olivat kivoja.

1.8.2024

4. Yhteistyö ja lapsen vasuprosessi

Varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyö lapsen huoltajan kanssa pohjautuu ajatukseen siitä, että jokainen lapsi on yksilö ja jokaisen lapsen oikeus on saada oman kehityksensä sekä tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa on tärkeää aloittaa vuoropuhelu perheen kanssa, vanhemmat ovat lapsensa parhaat asiantuntijat.

Varhaiskasvatushenkilöstöllä on puolestaan koulutuksen ja kokemuksen antama ammatillinen tieto ja osaaminen. Avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus antavat parhaat edellytykset sujuvalle yhteistyölle. Kasvatusyhteistyössä henkilöstö tukee perhettä heidän kasvatustehtävässään niin, että kummankin osapuolen asiantuntemus yhdistyy lapsen edun toteutumiseksi.

Kasvatusyhteistyö laajenee silloin, kun lapsi tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan tukea. Tällöin mukana yhteistyössä ovat alusta alkaen varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja mahdolliset muut eri asiantuntijatahot päiväkodin ulkopuolelta. Luottamuksellinen ilmapiiri ja vanhempien osallisuus korostuvat tällaisissa haastavissa tilanteissa. Kiireettömyys ja aito, aktiivinen kuuntelu viestivät vanhemmalle, että heidän näkökulmiaan arvostetaan ja niillä on merkitystä.

Virolahden kunnassa perheille tarjotaan mahdollisuus työntekijän tutustumiskäyntiin perheen kotona ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Lisäksi perhe voi käydä lapsen kanssa tutustumassa päiväkotiin lapsen tarvitseman määrän, jotta aloituksesta tulisi lapselle mahdollisimman positiivinen kokemus. Arjen keskustelut ja kohtaamiset ovat kasvatusyhteistyössä tärkeitä luottamusta rakentavia palasia.

Virolahden kunnassa varhaiskasvatusryhmien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyö on jatkuvaa ja säännöllistä, jotta mahdollinen tuen tarve kehityksen eri osa-alueilla havaittaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa teemme yhteistyötä myös muun muassa puheterapeuttien, toimintaterapeuttien, AAC- ohjaajien (puhetta tukeva ja korvaava kommunikointi), lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lastensuojelun kanssa tehtävä monialainen yhteistyö voi olla joko ennalta ehkäisevää tai osana korjaavaa perhetyötä.

1.8.2024

Lapsen vasun laatimisesta vastaa ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja, tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsen vasun lähtökohtana ovat lapsen etu sekä lapsen vahvuudet ja tarpeet. Vasun tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle ja ne laaditaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen ja sen jälkeen kunkin toimintavuoden alussa. Lapsen vasu arvioidaan jokaisen toimintavuoden lopussa sekä aina tarvittaessa. Lapsen vasuun kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat pedagogiset tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa kuvataan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot ja näkemykset lapsen kehityksestä ja oppimisesta sekä ryhmässä toimimisesta.

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja lapsen vasun laadinta prosessi

Kaakkureiden varhaiskasvatuksenopettajat pitävät vasukeskustelut. Jokainen työntekijä tuo omat havainnot lapsesta esille ennen keskustelua. Keskustelu käydään yhdessä huoltajan kanssa etänä tai paikan päällä. Vasukeskustelujen jälkeen kootaan ryhmävasu, joka on työntekijöiden nähtävillä.

Huoltajia kuullaan ja heidän kanssaan keskustellaan lapsen vasua tehdessä. He tuntevat oman lapsensa parhaiten. Huoltajat täyttävät yhdessä lapsensa kanssa ”kasvunkukkanen”-lomakkeen, jossa kartoitetaan: sitä missä hän on hyvä, mitä lapsi harjoittelee sekä mitä hän haluaa osata.

TinyApp-sovellus toimii myös tiedottamisen kanavana. Vanhempia tiedotetaan toiminnastamme säännöllisesti ja se jaetaan TinyApissa. Päivittäin kerromme päivän kuulumisista hakutilanteissa. Tärkeää on löytää joku positiivinen hetki jaettavaksi vanhemmalle.

Tiimisopimuksessa käydään läpi koko tiimin vahvuudet ja vastuualueet sekä sitoutuminen tiimin toimintaan. Viikoittaisissa tiimipalavereissa yhdessä suunnitellen ja keskustellen varmistetaan, että jokainen tiimin jäsen saa käyttää asiantuntemustaan ja vahvuuksiaan yhteisten vasutavoitteiden mukaisesti.

1.8.2024

<p>4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö</p> <p>Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO)/kehittämissuunnittelijan kanssa on katsottu tärkeimmät suuntaviivat toimintakaudelle ja lasten tuen tarpeet. Jatkossa VEO:n sijainen auttaa tuen tarveasioissa. S2-opetuksessa kielenoppimisen tukena käytetään kuvia, erilaisia pelejä ja kirjoja. Odotetaan yhteistyön alkua puheterapeutin kanssa. Täytämme lapsen 4 v. neuvolaan lomakkeen päiväkotiarkihavainnoista.</p>
--

5. Toimintakauden teemat ja tapahtumat

<p>Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset saavat tuoda näkemyksiään ja ideoitaan esiin, näkevät ehdotustensa toteutuvan, neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avustuksella eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista. Koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia ja toimintaa järjestetään ympäri toimintakauden.</p> <p>Kasvatusyhteistyö on myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Kauden aikana järjestämme yhteisiä tapahtumia, jotta perheet voivat verkostoitua ja tutustua toisiinsa paremmin, myös henkilöstö tulee tutummaksi. Tarjoamme vanhemmille mahdollisuuden osallistua Virojoen päiväkodin vanhempainyhdistykseen, jonka tehtävänä on vastata erilaisista tapahtumista, retkistä, retkirahoista ja talkoista yhteisen varhaiskasvatuksen eduksi.</p>

5.1 Miten lasten osallisuus otetaan huomioon, ryhmän teemat, juhlapäivät ja tapahtumat

<p>Koko talon tapahtumat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • joulujuhla • matikkamätäs (vasuista vauhtia) muuntuu vuodenaikojen mukaan, lasten matemaattinen ajattelu • sadonkorjuuviikko • retki bunkkerimuseolle <p>Yhteiset toiminnot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • muskarit • muuverit
--

1.8.2024

Muuta tiedossa olevaa:

- liikennekasvatusviikko
- lapsen oikeuksien viikko
- katsomuskasvatushetket
- isän- ja äitienpäivän huomioiminen
- kevätjuhla

Suunnitelmat ja tapahtumat muokkaantuvat kauden edetessä.



Lasten toiveesta mustikkamuffinsseja, itse kerätyistä mustikoista.

1.8.2024